

אם היו הנקיים והסתלים **פחות מכאן** – פחוותים משיעור עשרה
ש阡פים, נמידין עטף להפזרות לפי חשבון בית ורע והוא שערם
בחמישים שקל כסף, כיון שנקעים וסלעים אלו בטלים לגבי הקרן,
הרי הם נושומים בחלק המשווה.

המשנה מבארת את שמות הפדרין לפי השנים שנשארו עד היבול:
בין שהtabar ששהה בשייעור זרע חומר שעורו' הקדושה
לארבעים ותשע שנים נפרית חמישים שקל כסף, והינו חמישים
שלעים, וכן אם תקישת – הדקוריש האמת שדהו שיטים וכן **אלל'**
שיטים או יותר **לפנוי היובל**, יש לחלק את אותן חמישים שלעים
לארבעים ותשע שנים, ולפי חשבון זה **נותן סלע** ופונדיין **לטנה**,
שהרי בשנותן סלע לכל שנה, נמצאו בסך הכל ארבעים ותשעה
שלעים, אותן השליע חמישים יש לחלק לכל ארבעים ותשע השנה.
כיכון שככל סלע יש ארבעים ושמונה פונדיינים, מוסיף פונדיין לכל
שנה, ונמצא שנתן בסך הכל חמישים שלעים ופונדיין שהרי בשליל
השליע חמישים די בארבעים ושמונה פונדיינים, והוא גנוון ארבעים
לשנה, בוגד כל שנה ושנה, פונדיין מיותר והינו **להרבע**, שלא
לייתן להקדש סכום מודיק, אלא מעט יותר.

המשנה מבארת את אופן תשלוט דמי הפדרין, ואם אמר הפודה, אין
ירוצח ליתן את כל הסכום בבת אחת, אלא **תרני נתן דבר שנה**
בשנה – כל שנה סלע ופונדיין, שהם דמי אותה שנה, אין **שומען לו**
עלשות כן, **אלא נתן את כלו באחד** – בבת אחת.

המשנה מבארת את החלוק שבין הבעלים הפודה את שדהו לבן
אדם אחר: **אחד בעלים ואחד כל האדם** – בין אם הבעלים הוא
הפודה ובין אם אדם אחר הוא הפודה, על הפודה לשלם שכותבה התורה, בין אם
בית ורע חמור שעורים בחמישים שקל כסף הפודה את השדה, בין בעלים נתן –
השודה יקרה ובין אם היא זולה. ומה החלוק בין בעלים נתן –
מוסיפות חוםש, ושאר **כל אדם** הפודה את השדה, **אלא, שבעלים נתן** –
(ט) **זאת גאל את השדה המקדריש אותו וייסוף חמישית בפס ערך**
עליו וקס לו.

צמרא

הגמרה מבארת כיצד שם את גודל הקרן שראוי לרווח כור
שעוריות: **הַגָּא** בבריתא, אומדן הקרן הוא לפני בז' ור' – מקום
הראוי לרווחת כור שעוריות, **וְלֹא** לפני הבואה – ולא מקום שצומה
כבר שעיר של כור הבואה, שהוא קטן יותר. והאומדן הוא לפני מקום
הראוי לרווחת כור במפלצת יד – על ידי זרעה ביד, שאין גותנים
הרבה ורעים יחד, **וְלֹא** במפלצת אישורים – ברווחה של ידי שורדים,
שונתנים בה הרבה ורעים, וזה מקום קטן יותר.

mobiah ha-gomera be-ritat nuspat be-veni zot: **תני לוי** – sheva lo yishev be-ritat
zot, ain meshurrim atzot v-ziyut ha-shurorim la' be-ro'ot **מעבה**, shvotnim
ravrim rabim be-makom ketan, v-negrom be-kar ha-pesad le-mekdishi, sheloshim ul-
mekom katan hamishim sal'utim, **ולא מידק** – la' bozurah d'rka, kolmor
shvotnim mutz ru'um, b'ini shnagrom be-kar ha-pesad le-hakdash, shel makom
gadol moshlem rak hamishim sal'utim. **ולא** meshurrim bozurah ba-otpan **ביגזע**.
shnigro b'meshnha: **היו שם נקעים עזומים כי עשרה טפחים או שלעים**

103 עשרה טפחים אין נמודין עמה.

104 מקשה הגורא: מודיע נקטה המשנה שאין הנקעים נמודדים עם השודה להיפזרות לפי שיעור זרע והוא מר שערום בחומשיים שקל כסף, זהרי

105 אף שאנים קדושים יהוד עם כל השודה, אלא הם מושבים במקומות בפני עצמם, מכל מקום ליקדשוanganeti נפשיהם – יהול עליהם הקדרש

106 107 108 109 בתפנוי עצם, והתה שומרם לפיז רעד חומר שעורם בחומשיים שקל בסקס, ומודיע סוברת המשנה שאינם קדושים להיפזרות בשיעור זה.

110 הגמרא מנסה לתרץ את הkowskiיא, ודוחה זאת: וכי המיא – ואם תרצה לתרצן ולומר דבריו דנקעים או שלעים אלו לא היו – אין הם

111

בנשערו בית כור, אלא פורת מבר, לא **הוּא קָדֵשׁ** – אין הקדרש חל עליהם ליפורות לפני שיעור זה של רוע חומר שעורים בחמימות שקל וככש, ובאה המשנה לומר שכין שהם נחשבים במקום בפני עצמו ואין

באמצע היובל, כלומר, שהמשנה מדברת **בבא לפורת את השהה** באמצעות שנות היובל, בגין לאחר עשרים שנה, ועומד בחורש ניסן שהיא אמצע השנה, לא יאמר כיון שכבר יצא חצי השנה זו, אכן להקדש רק החצי סלע וחצי פונדרין עבור שנה זו, אלא לנוון להקדש סלע ופונדרין שלם, וזה כוונת המשנה שאין גואלין בפחות משנה, **רב ל' ב' ב' – זטמן דלא פלא ליה טנה** – שלא נת מלאה שנה שלימה, לא מפרק ליה – איןנו מגער כלום מפדרין שנה זו.

הגמרא מקשה על פירוש השם של המשנה: **מאי קא משבע?** האם **ראיין מוחבין חרדים עם החקדש** – שהבא לפורת שדה מהקדש, איןנו מוחשב כמו הדרושים עברו משנה זו ולפי זה ייכה להקדש מפדרין שנה זו, אלא משלים להקדש כאילו היה פורה אותה מתחילה השנה, **הא בהדייא קניין** – הרי הלכה זו שניתת במשנה בפרש, שנינו ביפא, אין מוחבין חרדים עם החקדש, ואם כן לא יוכל לפרש נ' בראשית, מתרצת הגמרא: לעולם הפירוש של הרישא הוא כמו שאמרנו לעיל, והסתפא שאין מוחבין חרדים עם החקדש, מה מטעם **קאמר**, ככלומר, מהו הטעם של הדין שנינו בירישא שלא נאlein לאחר היובל פחוות משנה, **משום ראיין מוחבין חרדים עם החקדש** – שנינו במשנה: **איין מוחבין חרדים וכו'** להקדש, אבל הקדש מוחשב חרדים.

הגמרא מביאה ביריתא שambilא מkor לדיין זה: **תנו רבנן**, מעין **שאן** (**ויקרא כו ייח**) זאמ אחר דיבבל יקייש שדו וחייב לו הכחנה את ההכף על פי השננים הנוגרת, ומילשון **שננים הנוגרת** ממשמע, שככל מה שנשאר חשוב שנים שלמים, ובאל מלמדנו, **שננים אהה מוחשב ומוגרע מהפדרין**, ואילו **אתה מוחשב חרדים**, אלא לנוון להקדש כאילו היה פורה אותה מתחילה השנה. שואלת הביריתא עד: **טניין שאם אתה רווחה לעישות** – שם ההקדש רוויצה לחשב החכשים שכבר יצאו לשנה – כאילו יצאנה שנה שלימה, באופן שההקדש מרווח מכך, שההקדש עוזשך בן. מפסקה הגמara באמצע דברי הביריתא, ומבררת: **היב רמי** – באיזה אופן מוגר, בגין **דאקדשיה** – שההקדש את השדה **בפלנא דארבעין ותמני** – במאכען שנת הארבעים ושמונה של היובל, ואם תחשב החכשים שכבר יצאנו בשנה גמורה, נמצוא ששנארו פחות משלשים שנים עד היובל, ובփחות מושתי שנים עד היובל אינה נפרית בגרעון כספ', אלא צריך ליתן להקדש **חכשים סלעים כמו שנינו לעיל** (בד). החזרת הגמara למשמעות דברי הביריתא: **תלמוד לר' פדרין** (שם) **יחסב לו חכזון**, ומשמע **מכל מוקם** – שלפעמים ההקדש מוחשב את החדרושים שכבר יצאו כאילו כבר **עצה שנה גמורה**, והינו באופן שההקדש מרווח על ידי בר.

משנה

נאמר בתורה לגביו אדם המכירש שדה אהזהו שירש מאבותיו, יאמ' משודה אהזונו יקדריש איש לה' והיה ערker לפ' ורעו ורעה חמור שערם בעמישים שלך בך. אם משותה היבול יקדריש שדחו בערבק' קומ. ואם אחר היבול יקדריש שדרו חשב לו' הבן את תבקס על פי הטענים הנזרת עד שנית היבול ונגרע מערכך. ואם גאל גיאל את השדה הפיקדיש אותו ויסף חמושית בסוף ערker עליו ווקם לו' (וירא כט-ט). משנתינו מכאותה כיצד שמים את דמי הדרין של שדה אהזהו הפלקדריש את שדחו - שדה אהזהו, שירשה מאבותיו בשתת היבול - בזום שהיובל נהוג, ובא לפורתה בשנה הראשונה ליזובל, נונן בתמורה לכל 'ערע חומר שעורי' - קרעך בגודל כוה שניין לזרוע בה בר שערום, חמשים עילך בסוף, שנאמר יאמ' משודה אהזונו יקדריש איש לה' והיה ערker לפ' ורעו ורעה חמור שערם בעמישים שלך בך (שם כט).

5 אָם קְיוֹ שֶׁ – באותה שדה, נקעים – בקעums בקרקע העומקים עשרה
 5 טַפְחִים או יותר, או שהיו בה סלעים גָּבוּהִים עשרה טפחים או יותר,
 5 אָנוּ נְמַדְּרִין עַפְתָּה להפודת לְפִי יוֹרֵה חומר שעורום בחמשים של
 5 כטף, אלא הם נישומים לפני עצם לבי הארץ האמתית שלהם. אך

האומר שהמקדש בשנת הiyovel ההקדש חל, והבא לפודתתו צרייך
לייתן להקדש חמשים סלעים בפדיונה, **מַאי** כוונת המשנה באמורה
שאין פודים שדה **לאחר יובל** פחת מושנה, הרי אם הקדישה בשנת
הiyovel עצמה אפשר לפודתתו מיד.

מתרצת הגמara: **מי סברת** – וכי נראה לך, שלפי רב כוונת המשנה
היא לאחר היובל מפש – שנה הסמכה לiyovel, ובא למעט שנת
הiyovel עצמה שאין פודים בה, אין הפרישך, אלא **מאי** – מודה כוונת
המשנה **בלאחר יובל**,

הmeshר ביואר למס' ערךין ליום שלישי עמ' ב

ושתי פונדיונות לכל שנה.
1 אומורת הגמara: שאכן על ברוחך לפי שמואל, רב ברכנן סבירא
2 ליה האמורים שנסנת הiyovel שערכה אינה בחשבון שנתו היובל הבא.
3 הגמara מבקשת על רב ממשנתנו (ע"א) **תא שמע** קושיא על רב,
4 שנינו במסנה, ולא גואליין – ואין פודים שדה **אחר היובל** פחתות
5 משנה אחת. **בשלמא** – המשנה מובנת **ששמואל** הסובר שהמקדש
6 בשנת היובל אין ההקדש חל, הינו שנינו שלא גואליין לאחר
7 היובל **פחות מושנה**, וכוונת המשנה, שאם הקדישה בשנת היובל
8 עצמה אינה צריכה ליגאל, משום שלא קדרה כלל. **אלא** לרבות
9

הmeshr ביואר למס' ערךין ליום שלישי עמ' א

10 אלא אף מון **התקדש** – גם מהזמנן שהיתה השדרה ביד ההקדש, קודם
11 הפדיון, **שאמ אכללה** ההקדש שדה או שטחים, על ידי אכילת פירות
12 ההקרקע או השברת ההקרקע לאחורים, או נמי – וכמו כן **לא אכללה**
13 מושדה אחוותו יקדיש איש לה", והרי יכולת ההתורה לומר 'אם
14 מהחוותו יקדיש', ובלשון '**שדה אחוותו**' מה תלמוד לומר – מה באה
15 תורה למד, ומברארת ההבריתא, **לפי שנאמר** באוטו **פסק שיעור**
16 פידין שדה אחוותה הוא לפי **'ירע חומר שעורים ביחסים שקל בסוף'**,
17 אם כן **איין** לי ללמידה מושן זו **אלא** אוטו **שהקדיש** האדם קרע
18 לו **שהיא בענין זהה** – כשיעור הזה, שראוי לרודע בה ברוע שערום, מניין
19 לרופטים אפילו אם הקדיש שדה הרואה לזרע בה רוק **לתקח** –
20 כורו, וחציו **لتתקח** – רב כור, **סאה** – אחד משלשים בכורו, וחציו תפרק,
21 וחציו סאה, והוא אחד משלשים בכורו, וחציו תפרק, שהוא אחד ממאה
22 ועשרים בכורו, שאפיילו בזה פודים את השדרה לפי זרע מושן – מפל מלקום –
23 בכל אופן בחמישים שקל בסוף. פלמוד לומר **'שדה'**, מפל מלקום –
24 ואם כן חזרות שהוא קטנה ביותר, נאמרה בה פרשׂה זו. ואם כן חזרות
25 הקושיא מודיעו אותם נקעים העומקים עשרה נפרדים בשוים, ואינם
26 נפרדים לפי זרע חומר שערום בחמישים שקל בסוף.
27 מתרצת הגמara: **אמר מר עוקבא בר חמא, בא –** כאן במשנתינו,
28 מדבר **בגנוקאים מלאים מים**, דלאו בני זרעה נגנו – שענים ראויים
29 לזרעה, וקרע שאינה רואה לזרעה המשנה דין וזה –
30 שעורים בחמישים שקל בסוף, אלא בשוויה. ולכך אמרה המשנה שאין
31 מקומות אלו נפרדים לפי זרע חומר שערום בחמישים שקל בסוף, אלא
32 לפי שווים.
33 מביאה הגמara ראייה לתירוץ זה: **דיקנא גמי** – בר אכן מודוקך גם
34 מלושן המשנה, **דיקטי דומיא דבכיים** – שכבתה המשנה דין וזה של
35 נקעים ייחד עם הדין של שליטים, ומשמעו שנינים עוסקים באופן
36 דומה, וכשם שהשליטים אינם רואים לזרעה שהרי קשים הם. אך גם
37 הנקיים אינם ראויים לזרעה, והיינו שודם מלאים מים. מסימות
38 הגמara: **שמע מניה –** אכן יש למלמדן מדויק זה.
39 מקשה הגמara: **אי הבי –** אם כך, שהנקעים אינם ראויים כלל
40 לזרעה, אפילו אם היו הנקיים או השליטים בשיעור **פחות מכאן –**
41 פרחות מעשרה טפחים **גמי** – גם כן נאמר שענים נמודדים ייחד עם
42 השדרה כולה, בין שענים ושליטים לזרעה. מתרצת הגמara: **הנהו –**
43 אותן נקעים ושליטים מעשרה טפחים אותן נחשבים מנקום
44 בפניהם עצמן, אלא אורות נקעים, **געני דראעא טיקרי** – הם מוכנים
45 טפלים של ההקרקע, שהמים נאספים שם, ואוותם שליטים **שיידי דראעא טיקרו** –
46 הם מוכנים **שדרות ההקרקע**, והיינו בעין שדרה של
47 בהמה, שהעכמתות בולטות מגופה, ובין שאין להם שם בפניהם עצמן
48 אלא הם בטלים להקרקע, נמודדים עמה.
49 שניינו במסנה: **'הקדש שטה שטחים ושלש וכו'** שנים לפני היובל, נווט
50 של ופונדרין לשנה.
51 הגמara מביאה בבריתא בענין שומת ההקרקע: **גנו ברכנן בבריתא,**
52 נאמר בפסקוק (שם בו ייח) **יחסב לו ההקרקע את **הטפס** על פי הדשים**
53 **הנזרת** עד **שנת היובל וגען מערכך**, ולימודה בבר התורתה שוגרת
54 הערך אינה רק מאותם שנים שאכללה המקדש קודם שהקדישה.

55 אלא אף מון **התקדש** – גם מהזמנן שהיתה השדרה ביד ההקדש, קודם
56 הפדיון, **שאמ אכללה** ההקדש שדה או שטחים, על ידי אכילת פירות
57 ההקרקע או השברת ההקרקע לאחורים, או נמי – וכמו כן **לא אכללה**
58 מושדה אחוותו יקדיש איש לה", והרי יכולת ההתורה לומר 'אם
59 מהחוותו יקדיש', ובלשון '**שדה אחוותו**' מה תלמוד לומר – מה באה
60 תורה למד, ומברארת ההבריתא, **לפי שנאמר** באוטו **פסק שיעור**
61 פידין שדה אחוותה הוא לפי **'ירע חומר שעורים ביחסים שקל בסוף'**,
62 אם כן **איין** לי ללמידה מושן זו **אלא** אוטו **שהקדיש** האדם קרע
63 לו **שהיא בענין זהה** – כשיעור הזה, שראוי לרודע בה ברוע שערום, מניין
64 לרופטים אפילו אם הקדיש שדה אחוותה הוא לפי **לענין כתף** – רב כור
65 ופונדרין – רב כור, **סאה** – אחד משלשים בכורו, וחציו תפרק,
66 וחציו סאה, והוא אחד משלשים בכורו, וחציו תפרק, שהוא אחד ממאה
67 ועשרים בכורו, שאפיילו בזה פודים את השדרה **לאיש אחר** לא יגאל עוז, והיה השדרה
68 בתחליה, פלמוד לומר **ווקשב לו כתף** (שם), ובאה
69 התורה לומר, **עד שהאה בפק בולו באחד**. מסימות הבריתא: **אחד**
70 **בעלים ואחד באדים**, מה **בין בעלים לכל אדרך, שנטעלים נונתני**
71 **חוטש כל אדים אין נונתני חוטש**, כרךון שניינו במשנתינו.

משנה

72 נאמר בתורה לבני שדה אחוותה שלא נפודתה על ידי בעל השדרה
73 שהקדישה לאילא על ידי אדם אחר, **ואמ גאל יגאל את השדרה**
74 ההקדש אתו יוסק **חמשית בטף עיבר עלייקם**, והוא לא יגאל את
75 השדרה **ואם מבר את השדרה לאיש אחר לא יגאל עוז, והיה השדרה**
76 **בצאתו ביבל קדרש לה** **בשדה החדרם לבנן תחיה אחוותו** (ויקרא כז
77 יט-כט), והיינו שאם הבעלים פודים את השדרה הדרי היא חוזרת להם
78 מהזיק בה עד היובל, וביוול היא מתחלקת לכנהים.
79 מושיק בה מושיק בההקרקע, ואילא מושיק בהטפס בהטפס בהטפס בהטפס
80 **ונאלה** בעל השדרה מושיק של הקונה קודם היובל, הרי היא **ויאצה**
81 **לבתנים ביבול**, שהרי אם היהת נשארת ביד הפודה נהריה
82 מתחלקת לבתנים בהטפס, ואיך עתה כיון שבאה השדרה יצאת לבעלים מכח
83 הטפס ולא מכה עצמה, אם כן כמו **ויאצה ביבול ונאלה** בעין כנהים
84 מיד הטפס, כך היא יוצאת מיד הבעלים הטפס.
85 המשנה מבארת את הדרין באופן שפהורה את השדרה היה כהן: אם
86 **נאלה** – פרה את השדרה **אחד מן הטפס**, **ויאמר אהו כהן**, הטפס ו**וין השדרה**
87 **היא** – פרה את השדרה **ויאצה לבתנים ביבול**, **ותרי היא תחת דרי**, ואני כהן,
88 אם כן **תרי היא שלי**, ולא אחולוק בה עם הטפס הטפס. אינו יכול
89 לומר כן, **אלא ויאצה מתחת דרי**, **ומתחלקת לכל אדרך הטפס**
90 של אותו בית אב שהדרה בבנית היובל, בשוה.

בר אכotta, בת, מהו שְׁתַּעֲמִיד שָׂדָה לְאָבִיה – האם כשהבת גואלת את שדה אביה חזרה השדה לאביה, או לא. ומאמר רבה בר אביה כדין בן הפורה את שדה אביה, בון ובת ב' הדרי פטורי – הבן והבת שווים בערך – בין דלענין יבום, בין ובת ב' הדרי פטורי – שמעמידה אף שהם פוטרים את אם מיניהם, ולכן נאמר דמוקמה – שמעמידה אף שבת את השדה לאביה, בון. א"ו דילמא – או שמא נאמר, ביןין להלענן גמללה – יורשה, בת במקום בן ב' אחר דמייא – במקומות שיש בון, אין הבת יורשת כלום, וכינה כארם זה, לא מוקמה – אינה מעמידה שדה לאביה, אלא דינה כארם זו הפורה את השדה, שבוביל לבתותם. פרשנות הגמרא את הספק מבריתא: **הא שטע, רתנא דבי רבוי**, ושטעאל – שבר נשנתה הבריתא בבית מדרשו של רבוי יישמעאל, כל אדם שהו נחשב לגבי יורשה ב' אחר במקום – ביש פון, הרי הוא נחשב אחר גומבי גואלה השדה, והא גמי – ואוף בת במקום פון, ב' אחר דמייא – היא הנחשבת כארם אחר, שורי אינה יורשת עמו, וממילא אף לגבי שדה אחזהה היא הנחשבת כארם, ואין השדה שغالה הבת חזרה ביובל לאביה, אלא לבתותם.

הגמרא מסתפקת בדין או בנה) גואל בשבללה את השדה כדי שתחוור – מי מקרובה (בעלה או בנה) גואל בשבללה את השדה כדי שתחוור אליה ביובל, ולא מתחלק לבתותם. האם בעל מוקים לה – מעמיד לה את השדה, שבן הוא ירשותה, ואפיו במקום שיש לה בון, וכן הוא יעדן עמדת מקומה להעמיד לה את השדה, שבן נוטל בראיו שבטוחיק – כיון שבמקומות שאין לה בעל והבן יורש, בכח יורשו עדיף על כח יורשת הבעל, שהרי הבעל ירוש שחי בחזקתו אשרתו בשעה שמיתה, ואילו הבן יורש אף בדברים שלא היו מוחזקים בידי אמו, אלא רק ראיום לבוא לידי, כמו ממון שהיו אחרים חיביטים לה, ואם כן אף לגבי העמדת שדה עדיף בחוץ במקומות אמו מכח הבעל. מסימנת הגמרא: **תיקו – תעמוד שאלת זו בספק**, שלא נפסקה.

הגמרא דינה בעניין המקודש שודחו סמוך ליובל: **בעא מיניה רמי בר חמא מרבי חפרא**, שדה אחזהה שהקדישה בעלייה פחתות משתן שנים?

פuni היובל, שהדין הוא שהגואל אותה אין מגער לפני השנים שנשארו, אלא ציריך לתה חמשים שלק בסוף, מבואר לעיל (בד.).

ובא אדם זו וגאלת, מהו שטצא לבתותם – האם היא יוצאת לבתותם ביובל, או לא.

אפר ליה רב חדסא, מא דעתקיך – מהו סברתך לומר שלא תצא השדה ביובל, הרי וזה כיין שנאמר בפסוק וירא כ"ז) ויחסב לו הפון את הקפס על פי השנים הנגוררת עד שנת היובל ונגער עירבד/ – ואחר כך נאמר (שם כ"ב) יתיה השדה בצעתו ביובל קרש לה' בשודה התרעם לבלון תקיה אחותו/ – יש לממוד מסמכות הפסוקים שרך שדה דבת יצירען – שנדרית באופן מגער הפורה את השנים בעבר, אין – אכן ווצאת ביובל לבתותם, אבל שדה דילאו בת גדרען, והן שדה ושהקדישה בתוך שניטים לובל, שאין לכך בה גדרען, אלא לעולם נתן הפורה חמישים סלעים, לא – אינה יוצאת לבתותם ביובל. המשיך רב חדסא ואמר לו, **אדרבא – מפסיק והוא יש למדור את הדין והפור**, שהדרי נאמר בפסוק השמור ל דין יציאה זו לבתותם ביבול (שם כ"ב) א"ם לא יגאל את השדה ואם מכר את לבתותם לאיש ועודר לא יגאל עוז' ובפסוק שאחריו נאמר יתיה השדה בצעתו ביבול קרש לה' בשודה התרעם לבלון תקיה אחותו/ – ומשמעו שככל שדה שהיא ראייה להגאל ווצאת ביובל לבתותם, והא גמי – ושדה זו גם בן נאולה היא, שהרי אפשר עדין לגאל אותה, וכן איפלו אם לא שיר בנה גדרען כיון שהיא ראייה להגאל, יוצאת ביובל לבתותם.

שנינו במשנה: **עאלה אחד מן הפתנים בו' והרי היא תחת ידו לא אמר הוואיל והיא יוצאה לבתות ידו ומתחלקת לכל אחיו הכתנותם**.

גמרא שנינו במשנה: גאללה בנו ושל המקודש, וガלאה לאביו ביובל. גалаה אחר או אחד מהקרוביים, וガלאה להבניהם, מידי, יוצאה להבניהם ביובל.

הגמרה מביאה בריתא הדורשת דינם אלו מהפסוקים: **תנו רבנן**, נאמר בפסוק (וירא כ"ב) זאמ לא יגאל את השדה, ואם מכר את השדה לאיש אחר, לא יגאל עוז' ויש לדריש, אם לא יגאל את השדה, וההניבור, וההניבור, שדוקא אם נזכר השדה לאיש אחר הרוי היא אחיה, ולשיך, שדוקא אם מכרה השדה לבתותם של בני, אלא אם מכרה לבתותם, ולא בשמנכברה לבן, אלא אם מכרה לבני השורת ביובל לאביו, ואינה יוצאת ביובל לבתותם. שאלת הבריתא: **אקה אומר שיש לדריש מהפסק ל'אחר/, ולא לפון, א"ו אינו –** שמא לא נדרשו כהן, **אלא ל'אחר/, ולא לאת**, שאם מכרה הגבר את השדה לאחיו של המקודש המשבה הבריתא: **בשותא –** הפסוק אומר איש, ולא אמר סתם אחר, **תני אח אמור –** בא הדרורה לרבות שאף אח אחר הוא ואם מכרה לאחיו של המקודש, יוצאת השדה ביובל לבתותם, **הא מה אני מכיון –** אלא מה יש למעט מהלשן **אחר/, שירק אם מכרה הגבר לאחר או לאחיו יוצאת ביובל, ולא אם מכרה לבן.**

שאלת הבריתא: **ומה ראיית לרבות את הון**, שדינו בדין האב לענן גאותל השדה, שחוורת השדה ביובל לאביו, ולהזאי את האח ולומר שדינו בכל אדם ורק הנגאל את השדה, שהיא יוצאת ביובל לבתותם. משיבת הבריתא: **מבה אני את לפון,** שייא דינו באביו, שהרי מצאננו במקומות אחר שדינו בדין האב, **שבן קם הוא אביו ליעירה –** אם קנה אדם אמה עבריה, יכול לישא אותה ללא כסף קדושין, אלא בסוף קניתה נחشب בכיסף קדושיה, כמו כן יכול בנו לעודדה לו בסוף זה שנתן אביו, **ולעב עבנ' –** אם קנה האב עבורו, ומות האב בתוך ששנות עברותו, עובד העבר את בן האדרון עד השנה השבעית. لكن גם לענן גאותל השדה מסתבר לומר שיאה דין הבן בדין אביו, מה שאין בן באח, שאינו עומד תחת אחיו לעידוד השדה יהא דינו בדין אביו, ואני עובד בעברו העברי, ומסתברograms גומן גאותל השדה יהא דינו בדין אביו.

מקשה הבריתא: **אדרבא –** ניתן לומר סברא הפויה בעניין זה, מרביה אני את האח, שגאותל השדה על ידי תיחס בגאותל הבעלים עצמן, **שבן קם הוא תחת אחים ליבום,** שאם מת אחיו לא בנים, נושא האח את אשתו, ומוכב שהחא עמד תחת אחיו, ומסתבר לומר – כיון מהו שטצא לבתותם, שאילו הבן בדין אביו, מה שאין בדין אביו, ואילו הבן בדין אביו, מה שאין בדין אביו, וכמו כן את הצור ביבום, ורק בשאן לאדם בן קוקה אשתו ליבום של אחיו.

הגמרה מבארת את סיום דברי הבריתא. מקשה הגמרא: מודע הזיכרתו החתינו אף לענן גאותל השדה. מתרצת הבריתא: **בלום –** וכי יש בום אלא במקום שאין פון, ה"א – אבל אם יש פון, אין יפוס, ואם בן נמצעה שהבן עדיף מהחא אף בדבר זה, שאם יש בן הוא מבטל את הצור ביבום, ורק בשאן לאדם בן קוקה אשתו ליבום של אחיו. והגמרא מבארת את סיום דברי הבריתא. מקשה הגמרא: מודע הזיכרתו החתינו לאילו מה שהבן קודם לאח מצאננו בשתי מקומות, גם בעידוד וגם בעבר עברי.

מתרצת הgemra: **משום דעיקר דינו של עבר עברי,** שעבור את הבן ולא את האח, מהאי פירכא נמי הוא דנטפק ליה – מוקשייא זו עצמה הוא נלמד, שאף שלגבוי עוד מצאננו שאם יש בן ואח קודם הבן לאחיו, ומאייך מצאננו לגבי יבום שהחא עמד תחת אחיו ולא הבן, מכל מקום יט' יפוס אלא במקום שאין פון, אבל לולא סברא זו לא היינו יודיעים אף לגבי עבר שעדיין שהבן עדיף מהחא, ומילא לא היה לנו שני מקומות ללימוד מהם שהבן קודם, ולמן הזיכרתו הבריתא להביא את עיקר הסברא של כלום יש יפוס אלא במקום שאין בון, ומילא אין למדוד מיבום שאח עדיף מבן.

הגמרה מסתפקת בדין בת הפורה את שדה אביה: **בעי –** הסתפק רביה

וסים ה"צמַח צִדְקָה": ביום ה'יו אֲצַלֵּי הַבָּעֵל שֶׁם טוֹב, הַרְבֵּ הַמָּגִיד, וְאַדְנִי אֲבִי זָקְנִי מָזְרִי וְרַבִּי [אדמו"ר קוקו], ובְּכָל אַחֵד אָמַר לִי הַמִּאמֶר בְּסֶגְנוֹנוֹ. –
בעבור איזה שעות קרא ה"צמַח צִדְקָה" את אַדְנִי אֲבִי זָקְנִי מָזְרִי וְרַבִּי [מהר"ש] עוד הפעם,
ואמר לפניו bevor על המאמר.

ה'תש"ג

יח שבט

שבת
יום ראשון
קודש

שיעורם. חמוץ: יתרו, פרשה ראשונה עם פירשי.
תחלימים: פח-פט.
תניא: פרק כג. ועם . . . כח בעולמות.

ה"צמַח צִדְקָה" ספר לבנו אַדְנִי אֲבִי זָקְנִי מָזְרִי וְרַבִּי [מהר"ש], אשר הדרosh "זמראים ומעשיהם" – "תורה אור" פרשת יתרו – הוא דרוש הראשון שאמר הרב המגיד ממזריטש בשעת קבלו את הנשיאות – חג השבעות תקכ"א – כפי אשר שמעו רבנו הזקן מפי הרב מנחם מענדל מהארדאך – שהיה באותו מעמד, רק שרבנו באර הדרוש על פ' סגנונו.

המשך ביאור למ"ס ערךין ליום שלישי עמ' ב

27 וידין לא נגלה, נקראת רטושי רטושין, עד היובל השלישי.
28 ולעוזם אין הפטנים נגנסין לתבה, עד שניאלה אחר, וכשיגיע
29 היובל הבא, תצא השודה ביובל ותתחלק להנימ.

גמרא

30 הגמרא מבארת את טעם מחלוקתם של התנאים במשנתינו. שואלת
31 הגמרא: מא מעיטה דרכיו יהודת, אמר שם לא ג אלה שם אדם,
32 נכסים הכהנים לתוכה ונותנים להקדש את דמיה. משיבוה הגמרא:
33 גמר – למד זאת רבי יהודה בגיןזה שהוא של תיבות קוויש' קוויש'
34 מפקדיש בית, שנאמר לגבי המקדש את ביתו (ყירא בו ד') ז' איש
35 כי יקדש את ביתו קרע לה', ונאמר לגבי המקדש שדה אהווה (שם
36 כ' כא) וזה השודה בצעתו ביביל קרע לה', מה להן – כמו שלגבוי
37 המשקדש את ביתו מדבר בדים, שכן הבית יוציא מרשות הקדש
38 ללא דמי, אף באן, לגלה שודה אהווה, אינה יוצאת מרשות הקדש
39 אלא בדים, וכן אם לא ג אלה אחר עד היובל, צרכיהם הכהנים
40 להתק את דמיה להקדש, ורק או נוטלים אותה.
41 ממשיכה הגמרא מבארת: ורב' שמעון, האומר שנותלים אותה
42 היבול הגיע היובל, ולא נגלה השודה לא על ידי הבעליהם ולא על
43 הכהנים לא דמיים, עיניו הוא בין דפער – שהוא למד בגורה השה
44 קוויש' קוויש' מפבי עצרת – שני בשים הקרים בהג השבעות.
45 שאף בהם נאמר (שם כב) על שני בשים קרע יוציא לה' להן; מה
46 להן – כמו שני הכהנים הללו ניתנים להנימ בחרם, אף באן,
47 בשודה אהווה, ניתן להם שודה בחרם.
48 הגמרא מבארת עתה מדוע כל מענה לא דרש כדרשות חבירו. שואלת
49 הגמרא: [רב' חזקה] נמי – ואף לדעת רבי יהודה, ניליף מכבשי
50 עצרת – מודיע לא למד גורה השה זו מכבשי עצרת, למד שניתנת
51 השודה לכהנים בחינם. ממשיכה הגמרא: רבי יהודה סובר שdryin –
52 לומדים בגורה השה, עד שיגיע היובל השני. ואמ' הגע גם היובל השני

1 הגמרא מביאה ברייתא בענן זה: **תנו רבען**, נאמר בפסוק (שם כ'כו)
2 זהה הדודה בצעתו ביביל קרע לה' בשלדה החרם **לבון** תחיה
3 אהויהו/, מה תלמוד לוילר – מה בא הפסוק להשミニון בלשון
4 אחוותו, **מן לשלדה שיוציא** – שעתרה לצאת לברנים ביביל, כין
5 שהקדישה הבעלים לא ג אלה, ולפני היובל **נאלה** מהקדיש אחד
6 מן הפטנים, **מן שלא יאמיר אותו כהן**, הואיל והשרה יוצאה
7 והדרי היא כבר תחת דרי, ותהא שלל, ולא תתחלק לכל
8 הכהנים שבאותו משמר. ווסף אותו כון יאואר, ודין הוא, וקל
9 וחומר הו, אם **בשל אחרים אין זוכת**, שאמ' היה ישראלי אחר גואל
10 את השדה, הירוי וכיה בה ביובל יחד עם כל הכהנים, אם כן בשרה
11 של עצמי, שכבר פיטתיה קודם היובל, לא כל של שבן שאובנה. פלאמוד
12 לופר אחוותו, למד שرك אחוווה שירש מאבו תחאה שלל, אין זה
13 – השודה שגאללה הכהן קודם היובל שלל, אלא יוצאה ממנו השודה
14 ביבול. **הא ביצד** – מה עושים בשודה זו, דינה הוא **שיוציא** מפתחת
15 **רו'**, ומתחיקת לאחיו הכתנים שבאותו משמר שנכנסו בו היובל.

משנה

16 המשנה מבארת את דין שדה אהווה שהקדשה, ולא נגלה קודם
17 היובל הגיע היובל, ולא נגלה השודה לא על ידי הבעליהם ולא על
18 די אחר, הכתנים של המשמר שנכנסו בו היובל נבטיין לתובה
19 וחוכמים בה, וכיון שלא ג אלה שם אדם ולא ניתנו דמייה להקדש,
20 נזנני הכהנים את דמייה להקדש, לפי שווי הפריז שבחבתה החורה,
21 זרעו חומר שעורים בחומיים שקל כסף, רבבי רב' יהודת. רב' זרעו
22 שמעון אומר, הכתנים נבטיין לשודה וחוכמים בה, ולא נזנני דמיים
23 להקדש. רב' אלעזר אומר, כשמגאי יובל ראשון לא נבטיין
24 הכהנים לשודה ולא נזנני דמיים, אלא נקראת שדה רטושין –
25 שודה עזובה, עד שיגיע היובל השני. ואמ' הגע גם היובל השני